

BIO-info 36/2011, 4. nov 2011 [BIO: saksliker og møtereferater](#) [BIO-info arkiv](#)
submission deadline to bio.info@bio.uib.no is Wednesday 16:00

Fra toppen!

Unødvendig studentfracfall

Statistisk sentralbyrå rapporterer om høye og økende [fracfall](#) fra universitetsstudiene. Selv om det høye fracfallet (37%) kan ha mange ulike årsaker, er helt opplagt en viktig faktor at mange studenter ikke evner - eller orker - en krevende studenttilværelse. Vi som møter studentene på forelesninger og kurs ser helt klart forskjell på de motiverte og de umotiverte studentene. Og det er ikke alltid den innsatsen våre undervisere legger ned i å utvikle gode undervisningsprogram og forelesninger gir de ønskete forbedringer i form av redusert fracfall og bedre resultater.

De umotiverte studentene påvirker læringsmiljøet negativt og legger beslag på store ressurser til liten eller ingen nytte, når nærmere 40% av studentene forsvinner ut av studiene i løpet av noen år. Et bidrag til løsning på fracfallsproblematikken er å sette krav til karakterene på de fagene som inngår i kompetansekravet (realfagskompetansen), slik det gjøres på lærerutdanningen. Dette ville, i tillegg til å gi mer kvalifiserte studenter, også gi den bonuseffekten at vi fikk mer *motiverte* studenter. Det er en kjent sak at de flinke studentene søker mot de fagene der de «kan bruke karakterene sine». Dermed ville vi få konkurranse mellom de beste hodene våre om å søke seg til de fagene samfunnet er avhengig av for å bygge fremtiden, nemlig realfagene.

En etterlengtet satsing på MNT-fagene (matematikk, naturvitenskap og teknologi), annonsert allerede i 2003, burde samtidig innebære en økning av stønadskategorien til realfagene. Sammenlignbare studier som medisin og veterinærfag gir tre ganger så høy uttelling som realfagene. Sammen med innføring av karakterkrav i kompetansekravet kunne dette gi lærestedene økonomi til en reell kvalitetsreform for høyt motiverte studenter. Realfagsinstituttene kunne da ha økonomi til å ta opp færre, men kanskje uteksaminere like mange, studenter. Og denne gangen ville studentene få god og tett oppfølging som ikke ble skuslet bort på studenter som forsvant underveis.

Hilsen Anders

Ukens bilde

ÅÅÅ for en jobb!

Photographer: **Harald Kryvi**

Undervisning krever ofte mer forberedelser enn studentene er klar over. Her er **Nina Ellingsen** igang med å kontrollere eskene med noen av de ca 7000 mikroskopiske snittene som brukes i fiskehistologikurset, BIO 381.

This is the last picture in reserve!

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ... Please send your pictures to bio.info@bio.uib.no

Innhold:

Unødvendig studentfracfall	1
Ukens bilde	1
Siste nytt fra BIO	3
Meld deg på julefesten/register for the Christmas Party! Stormy fields trips, interesting talks, web tips, IT-warning	3
Studienytt	5
Siste nytt fra STIM	6
STIM weekending today	6
Siste nytt fra verden rundt oss	6
Nominering til Melzerpriser, Nettikette, how to buy a house in Norway, and printing at UiB	6
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	7
Meltzer; Universitetsfondet; Fakultetets fond og legater for 2012; Nordic climate initiative for developing countries, third call; new issue of FunderFinder	7
PhD: disputas og prøveforelesning	8
Jutta Kapfer	8
Avsluttende mastergradseksamen	8
Marte Reigstad	8
Kurs, møter, seminar og arrangement	8
Næringsliv og academia?	8
Nye artikler	9
Aksnes; Berland	9

Siste nytt fra BIO

Meld deg på julefesten/register for the Christmas Party! Stormy fields trips, interesting talks, web tips, IT-warning

Unique “hands-on” learning opportunity

Despite the terrible stormy weather **Arne Johannessen** led the MAR230 students on what seems to have been a very successful learning cruise. **Ståle Kolbeinson** provided some great pictures of their activity.

[Read more.](#)

Of alpine plants and botanists - long-term changes of summit plant diversity

Monday November 7 Sonja Wipf, from the WSL-Institute for Snow and Avalanche Research SLF, Davos, will give a talk on changes of the flora on mountain summits in the Swiss Alps. She and her team has done a spectacular field work climbing peaks in the Alps around 100 years after it was done for the first time, and found some interesting changes in the summit flora.

The talk will be at 12:15 in Tunet (4th floor in the A-block).

Abstract:

To study and describe the frontiers of plant life in the nival zone, botanists with mountaineering skills have centuries ago climbed many high summits in the Alps. These researchers have collected a wealth of data on the flora of more than 250 summits in Switzerland. Meanwhile, not only the climate has warmed considerably, but also the population sizes of wild and domestic animals as well as hikers have changed. The historical data are thus a valuable baseline to study long-term vegetation changes in high altitudes and their driving factors. In our summit flora study, we re-surveyed almost 150 summit floras in the SE Swiss Alps and compared their species richness and composition with the historical data collected more than 100 years ago. The seminar will give an overview of the project and present first results. Moreover, it will give a glimpse into historical botanists' life and work and discuss the challenges of using their data today.

Gaveforsterkningsaken

[Taper millioner på tapt ordning](#)

Leserbrev av **Dag L. Aksnes** og **Jarl Giske**: [Rektor skyter UiB i foten](#)

Leserbrev av rektor Sigmund Grønmo: [Rektor er for gaver til grunnleggende forskning](#)

Leserbrev av **Dag L. Aksnes** og **Jarl Giske**: [Uklart om gaver til grunnleggende forskning](#)

All IT data service shut down Saturday 5 November.

The IT department will do necessary system maintenance of SAN (storage area network) and servers on Saturday 5th November, between 09:00am and 06:00pm. All services for both students and employees must be regarded as down/unstable the whole period. We recommend that no one work this day. This will include Unix/Linux and Windows servers. The Exchange server "Hugin", will be down from Friday 4th November, from 10pm.

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

NB - be consistent!

[Bergen Museum](#) has a new official name. Please use this when you refer to it.

Bergen Museum = University Museum of Bergen
Bergens museum = Universitetsmuseet i Bergen

EW personal pages

People do access your personal pages – partners, funders AND UiB journalists! It is routine for UiB journalists to include a link to your personal page when your name is mentioned in an article – DO YOU HAVE SOMETHING TO SHOW?

Bookmark this link: <http://www.uib.no/login>

Follow the suggestions on [BIO's internal pages](#) (includes links to instructions in both languages).
Some examples (Ctrl + click on the picture to access the personal web page):

Samling på toppen

[Forskning.no](#) has written about **Jutta Kapfer's** PhD work. The **EECRG** student defends Friday 4 Nov. [Read more.](#)

BIOJULEFESTEN 2011

Du er hjertelig velkommen til julefest fredag 2. desember kl. 19 i kantina på HIB.
Det blir servert tradisjonell norsk julemat med tradisjonell god drikke.
Vi har óg egen bar der du, med klingende mynt (vi tar ikke kort), kan kjøpe det du måtte ønske å drikke utover kvelden.

Egendelen er på 200 kr og betales i ekspedisjonen.

Påmeldingsfrist: 18. november

Betalingsfrist: 25. november

Påmeldinglenke: <http://biologi.uib.no/julefest/>

BIO's Christmas Party 2011

The Christmas party committee have the pleasure of inviting you to BIO's Christmas Party 2011 in the Canteen at HIB Friday 2 December at 19:00.

Traditional Norwegian Christmas food and drinks will be served. You can choose between pinnekjøtt (salted and dried ribs of mutton, soaked and steamed), svineribbe (breast of ork/bellypork) and a vegetarian dish. We also have our own bar where you can buy drinks (with cash).

The price is 200 NOK, which can be payed at BIOs reception desk.

Deadline for signing up: 18 November

Deadline for paying: 25 November

Link for registration: <http://biologi.uib.no/julefest/>

Studienytt

Et plagieringseventyr

Det nærmar seg eksamenstid (og juletid), og kanskje på tide å finne fram igjen den strålende filmen Universitetsbiblioteket og Institutt for informasjon- og medievitenskap laga om plagiering: [Et plagieringseventyr](#). Vi minner og om UiB si brosjyre [ABC ved mistanke om fusk](#).

Arbeidpraksis hos Studieseksjonen

Studieseksjon har denne veka hatt besøk av to elevar frå 10. klasse ved Sande skule som har hatt arbeidspraksis. Eline Kvamme og Nienke Bruyning har bl.a. fotografert bygget og særleg undervisningslokala våre. På undervisingslaben var det særleg studiesamlinga som fascinerte. Foto: Eline Kvamme

Mastersøkarar våren 2011

Fristen for å søkje opptak til mastergrad med oppstart vårsemesteret 2012 gjekk ut 1. november. Til BIO sin masterprogram er det 18 søkjarar (1. prioritet). Søknadstalet er det same som for våren 2011 (18). Programstyret vil få tilsendt søknader og oversikter når vi har fått inn all dokumentasjonen frå søkarane.

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Siste nytt fra STIM

STIM weekending today

Plans this Friday?

You do now!

STIM's second week ending

When? **Friday 04.11 at 20.00**

Where? **K1/K2**

Refreshing beverages for sale!

See you on Friday

Siste nytt fra verden rundt oss

Nominering til Melzerpriser, Nettikette, how to buy a house in Norway, and printing at UiB

Nettikette

UiBs ledelsen har lagt ut råd til ansatte som bruker sosiale medier, og retningslinjer for hvordan enhetene skal bruke nettkanalene.

Les mer in [På Høyden](#).

[Retningslinjene](#)

How to buy property in Norway and what should you know about insurance?

At the next INN meeting you will receive information about the proceedings you have to follow when you want to buy your own home in Norway. [Learn more](#).

Temaserie fra IT-avd, nr. 4: Utskriftstjenester

På en kunnskapsinstitusjon som Universitetet i Bergen er utskriftstjenester viktig, både for studenter og ansatte. Utviklingen har gått mot blant annet bedre kvalitet og mer fleksible tjenester. Miljø og økonomiske hensyn har også bidratt til at dette er tjenester i endring. Utskrift, kopiering, skanning og optisk tegngjenkjenning er blant det vi nå regner inn under våre utskriftstjenester.

I IT-avdelingens nye nummer i temaserien kan du lese mer om disse tjenestene. Kanskje du finner noe du ikke visste at du lurte på.

Newsletters

[CICERO](#) [IMBER – new web site](#) [FundFinder](#) [INN Bergen](#) [UiB IT Temaserie nr.4](#)

MELTZERPRISER

Fondet deler årlig ut priser for yngre forskere og for fremragende forskningsformidling. Professorer og instituttstyreere ved UiB kan foreslå kandidater til Meltzerfondets priser. Grunnlagt forslag om tildeling av prisene sendes fondet* **innen 1. desember**.

For nærmere opplysninger og svar på de vanligste spørsmålene om prisene og fremgangsmåten ved nominering av kandidater se:

[Retningslinjer for fondets priser](#)

[Sjekkliste for forslagsstillere](#):

Ved spørsmål kan Bente Krossøy kontaktes.

Ledige stillinger for biologer

Mer info finner du [her](#). Stillinger utlyst på BIO finner du nederst til høyre på instituttets [nettside](#).

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Mer info om utlysninger inkl. løpende, dvs. uten frister finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

Meltzer; Universitetsfondet; Fakultetets fond og legater for 2012; Nordic climate initiative for developing countries, third call; new issue of FunderFinder

Søknadsdatabasen for Meltzerfondet er nå åpen!

Meltzerfondet deler ut midler til forskningsprosjekter, forskningspriser, reisestipend for forskere, og prosjektstipend til studenter og ph.d.-kandidater. [Mer info](#)

ENGLISH:

Researchers at the University of Bergen are invited to apply for support for research projects or research related travels. Applicants from other universities and scientific colleges in Norway are also eligible for funding from this foundation.

[General advice for research project applications and travel applications](#)

Students and PhD-candidates: Only particularly gifted students and research fellows are eligible for grants from the Meltzer Foundation

[General guidelines for project grants for students and PhD-candidates](#)

[Link to electronic application](#)

Application deadline: 1. December

Søknadsdatabasen for Universitetsfondet er nå åpen!

Universitetsfondet deler ut midler til prosjekter for formidling og publisering av forskningsresultater, samt til avholdelse av vitenskapelige konferanser og workshops. [Mer info](#)

ENGLISH:

Universitetsfondet provides grants to projects that involve outreach and publishing of research results. You can read more and see an overview of projects granted in the past [here](#)

[Link to electronic application](#)

Application deadline: 1. December

UTLYSNING AV FAKULTETETS FOND OG LEGATER FOR 2012

Fristen for å søke om midler fra de fakultetsspesifikke legater og fond er 1. desember 2011 for tildeling av midler for 2012. Beløpene som stilles til rådighet for de forskjellige legater og fond blir ikke endelig vedtatt før i februar 2012, og det kan derfor bli justeringer i forhold til beløpene som er anslått nedenfor, som er tildelingene for 2011.

- Felleslegat for geofysisk forskning (58 000)
- Overlege Klaus Hanssens legat (0 kr)
- Bergen Myrdyrkningsforenings fond (74 000 kr)
- Hans B. Fasmers fond (88 000 kr)
- Joachim Frieles legat nr. 1 (14 000 kr)
- Heiberg og H. B. Fasmers fond (29 000 kr)
- Det alminnelige naturvitenskapelige forskningsfond (110 000 kr)
- Johan Lothe og hustrus legat (8 000 kr)

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

- Felles legat til fordel for biologisk forskning (110 000 kr)

Søknadsskjema og mer info på [fakultetets hjemmeside](#)

Nordic climate initiative for developing countries, third call

The Nordic Climate Facility finances projects that have the potential to combat climate change and reduce poverty in low-income countries. The Facility is financed by [the Nordic Development Fund \(NDF\)](#) and implemented jointly with [the Nordic Environment Finance Corporation \(NEFCO\)](#).

The Nordic Climate Facility (NCF) provides grants to development projects that have the potential to combat climate change and reduce poverty in low-income countries. The Facility encourages innovation and knowledge transfer in sectors affected by climate change such as energy, transport, water and sanitation, health, agriculture and forestry. NCF is based on calls for proposals: each call focuses on specific themes relating to climate change. Third call was launched Monday. [Read more](#)

November issue of FAs FunderFinder

Read about the latest on EU research, including coming calls in the [November issue of FunderFinder](#)

PhD: disputas og prøveforelesning

Jutta Kapfer

Jutta Kapfer: Vegetasjonsendringer i Nord-Europa over de siste 100 år

Jutta Kapfer disputerer i dag kl., kl. 13.15, Høyteknologisenteret, Stort Auditorium, HIB

Les om hennes på forskning.no:

(<http://www.forskning.no/artikler/2011/oktober/303230>)

Avsluttende mastergradseksamen

Marte Reigstad

Marte Reigstad: Utbredelse av Reovirus assosiert med hjerte – og skjelettmuskelbetennelse i norsk lakseoppdrett

Marte Reigstad holder fredag 11.november avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i fiskehelse.

Tittel på oppgaven: Utbredelse av Reovirus assosiert med hjerte – og skjelettmuskelbetennelse i norsk lakseoppdrett

Veileder: Øyvind B. Vågnes og Frank Nilsen.

Sensor: Bjørn Krossøy. Bisitter: Ivar Hordvik.

Tid og sted: **Fredag 11. november kl. 10:15**, Seminarrom K3, BIO-byggene

Kurs, møter, seminar og arrangement

Mer info om kurs, møter, seminar og arrangement etc finner du [her](#).

Næringsliv og akademia?

Samspill mellom næringsliv og akademia i Bergen

Norges Tekniske Vitenskapsakademi, NTVA, i samarbeid med Bergen Næringsråd inviterer til frokostmøte i Bergen Tirsdag 22. november 2011 kl. 08:30

Sted: Grand Selskapslokaler, Ole Bulls plass 1

Tema: Samspill mellom næringsliv og akademia i Bergen

Foredrag av: Adm.dir. Per Heum, SNF, professor Dag Rune Olsen, dekan MatNat, UiB og adm.dir. Arvid Nøttvedt, CMR

Nærmere informasjon om foredraget på vår hjemmeside [her](#) Møtet er åpent for alle interesserte

Norsk Biologforening BIO-konferansen 2011: Nytt lys på arv og miljø?

Fredag 25. november holdes BIO-konferansen 2011.

Nytt lys på arv og miljø? Epigenetikk - hadde Lamarck rett?

Tid og sted: Fredag 25. november, kl 09-16. Oslo, Universitetet i Oslo, Blindern, Georg Sverdrups hus.

[Påmelding](#) [Oppdatert program og informasjon](#):

Arrangør: Norsk Biologforening (BIO) i samarbeid med Realfagsbiblioteket og [Seminaret for vitenskapsteori](#) Konferansen er også denne gang en del av Realfagsbibliotekets satsing på "science debate og realfag i norsk offentlighet" som er støttet av Fritt ord.

Nye artikler

***A full listing of BIO's ISI publications can be found on BIO's internal web pages. [Click here](#)

Aksnes; Berland

Aksnes DL, Cao FJ (2011) Inherent and apparent traits in microbial nutrient uptake. Marine Ecology Progress Series 440:41-51

ABSTRACT: Nearly 50 yr ago, the Michaelis-Menten (MM) model, originally derived for enzyme kinetics, was adapted to characterize microbial nutrient uptake and has become a framework for defining microbial traits in competition theory, evolutionary dynamics, and ocean ecosystem models. We provide theoretical evidence that microbial traits and environmental properties are not appropriately distinguished in current ecological modeling that makes use of MM models, and we propose a framework where inherent microbial traits are explicitly distinguished from environmental variables. This provides novel expectations on how nutrient uptake is affected by cell size, porter density, temperature, and nutrient regimes, and we show that uptake kinetics and trade-offs likely differ between oligotrophic and eutrophic regimes. We present mechanistic expressions for the affinity and the half-saturation (K) coefficients, and our results suggest that K might behave opposite to that commonly assumed in ecological modeling and should be abandoned as an index of uptake efficiency. Our results further suggest that the effect of organism size, considered a master trait in modeling, on specific uptake and growth rates is effectively modified by porter density, although differently in oligotrophic and eutrophic regimes. While nutrient uptake studies have commonly been carried out at a bulk scale, which is much larger than that experienced by the organisms, our study emphasize the need for observations at the scale of the individual.

Bjørn Berland, Pylorusblindsekker. Biolog, nr. 2 2011

Abstract: Bruskfisk og overlevende representanter for gamle fiskegrupper hadde fordøyelsessystem som haier og skater: enkel mage, tarm med bakre spiraltarm og tydelig bukspyttkjertel. Moderne beinfisk har ikke spiraltarm, men i tarmens første avsnitt har de fleste utbuktninger – pylorusblindsekker - og de mangler tydelig bukspyttkjertel, men i tarmaegg og mellom pylorus blindsekkene har de bukspyttkjertel som dffust vev. På landjorden har pattedyr løst problemet å fordøye plantekost - cellulose - med gjæringskammer med bakterier og encellede organismer som bryter ned cellulosen. For mange beinfisk er leddyr som krepsdyr og insekter med kitin panser viktig næring. Da cellulose og kitin har kjemiske likheter er det mulig at beinfiskenes pylorus blind-sekker har med fordøyelse av kitin å gjøre.